

Nota de premsa

Publicat al *Journal of Clinical Oncology*

Un estudi de l'Hospital del Mar canvia l'abordatge del tractament preventiu de la metàstasi cerebral en càncer de pulmó

- *Les guies clíniques comencen a incorporar la recomanació de protegir de la radiació una part del cervell, l'hipocamp, per preservar així la memòria dels pacients amb càncer de pulmó de cèl·lules petites que s'han de sotmetre a un tractament preventiu de radioteràpia per evitar l'aparició de metàstasis al cervell*
- *L'estudi, liderat per la metgessa del Servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Hospital del Mar, Nuria Rodríguez de Dios, ha confirmat que aquest abordatge preserva la memòria cinc vegades més que el tractament anterior. A la vegada, garanteix la mateixa taxa de supervivència dels pacients així com la seva qualitat de vida, i no es registra un increment del risc de metàstasis a la zona protegida*
- *Un total de tretze hospitals de l'Estat, coordinats per l'Hospital del Mar i que formen part del Grupo Oncológico Español Cáncer de Pulmón de la Sociedad Española de Oncología Radioterápica (GOECP-SEOR), han participat al treball, que ha merescut un editorial del *Journal of Clinical Oncology* pel seu impacte a la pràctica clínica*

Barcelona, 22 de setembre de 2021. – Protegir de la radiació l'**hipocamp** dels pacients amb **càncer de pulmó de cèl·lules petites** que s'han de sotmetre a radioteràpia per evitar l'aparició de **metàstasis al cervell**, és una estratègia vàlida per protegir la seva memòria sense afectar les seves probabilitats de supervivència. Ho confirma un estudi multicèntric fase III en el qual han participat tretze centres sanitaris de l'Estat, i que ha coordinat el Servei d'Oncologia Radioteràpica de l'Hospital del Mar. El treball el publica la revista *Journal of Clinical Oncology* i els seus resultats estan provocant **canvis a la pràctica clínica** i a l'abordatge d'aquests casos. Aquest fet ha portat a la mateixa revista, la més important al món en el camp de l'oncologia, a dedicar-li una editorial.

La protecció de l'hipocamp, una petita zona situada a la regió central del cervell vinculada, entre altres coses, a la memòria i a l'aprenentatge, permet **reduir fins a cinc vegades** l'afectació sobre la memòria en els pacients estudiats. En els 150 casos analitzats, aquells en els quals es va protegir aquesta àrea (protecció que es realitza gràcies a la capacitat dels equips de radioteràpia de delimitar la zona a irradiar) tenien una afectació de menys d'un 6% a la memòria després de rebre el tractament, comparada amb el prop de 24% en aquells que es van sotmetre a l'abordatge convencional. A més, aquest nou enfocament del tractament no va provocar una major afectació a la seva qualitat de vida, no va afectar la seva supervivència i no va incrementar el risc d'aparició de metàstasis a la zona protegida. Com explica la investigadora principal del treball, la Dra. Nuria Rodríguez de Dios, metgessa adjunta del Servei d'Oncologia Radioteràpica, **"gràcies al nostre treball, la pràctica clínica està canviant en els pacients candidats a fer radiació de forma profilàctica. S'ha de recomanar fer la protecció de l'hipocamp en aquests casos, perquè evita la pèrdua de memòria sense afectar la seva taxa de supervivència, no incrementa el risc de metàstasis a la zona protegida i es manté la qualitat de vida"**. L'estudi ha fet un seguiment als pacients, a tres, sis, dotze i 24 mesos.

Motiu de rebuig del tractament

La irradiació preventiva del cervell en els pacients amb càncer de pulmó de cèl·lules petites produeix afectació a la memòria en més del 60% dels casos, fet que és el principal motiu de

Nota de premsa

rebuig al tractament. Els investigadors han analitzat els efectes de la protecció de l'hipocamp a través de tests específics de memòria tant a l'inici com al final del seguiment. A la vegada s'ha seguit l'evolució de la dimensió de l'hipocamp amb imatges de ressonància magnètica, analitzades al centre de recerca de la [Fundació Pasqual Maragall, el BarcelonaBeta Brain research Center](#). L'anàlisi de les dades dels primers seixanta casos ha mostrat una atròfia de l'hipocamp en els pacients sense protecció, que, a la vegada, es correlacionava amb la pèrdua de memòria als tests. Els resultats d'aquest treball **"es poden implementar de forma immediata a molts centres, ja que la tecnologia està disponible a un alt nombre d'hospitals i les dades són robustes en tractar-se d'un assaig multicèntric"**, apunta la Dra. Rodríguez de Dios. L'estudi l'ha promogut el [Grupo de Investigación Clínica en Oncología Radioterápica](#) (GICOR), en col·laboració amb el [Grupo Oncológico Español Cáncer de Pulmón de la Sociedad Española de Oncología Radioterápica](#) (GOECP-SEOR). Hi han col·laborat dotze centres de l'Estat, a banda de l'Hospital del Mar. L'Hospital Clínico Universitario de Santiago de Compostela, el Complejo Asistencial de Salamanca, l'Hospital Universitario Quirónsalud de Madrid, l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona, l'Hospital Universitario Virgen del Rocío de Sevilla, l'Hospital Universitario Fundación Jiménez Díaz de Madrid, l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, el Complejo Hospitalario de Navarra, l'Hospital Universitario Rey Juan Carlos de Móstoles, l'Hospital Ruber Internacional de Madrid, l'Hospital Universitario Araba de Vitòria i l'Hospital Universitario Ramón y Cajal de Madrid. A l'Hospital del Mar hi han col·laborat la Unitat de Neuroradiologia del Servei de Radiologia i la Unitat de Neurologia de la Conducta i Demències del Servei de Neurologia de l'Hospital. En aquest sentit, el Servei d'Oncologia Radioteràpica, en un projecte liderat per la Dra. Rodríguez de Dios i els radiofísics del servei, està treballant amb eines d'intel·ligència artificial per automatitzar la planificació de la irradiació cranial amb protecció de l'hipocamp.

Article de referència

Rodríguez de Dios N, Couñago F, Murcia-Mejía M, Rico-Oses M, Calvo-Crespo P, Samper P, Vallejo C, Luna J, Trueba I, Sotoca A, Cigarral C, Farré N, Manero RM, Durán X, Gispert JD, Sánchez-Benavides G, Rognoni T, Torrente M, Capellades J, Jiménez M, Cabada T, Blanco M, Alonso A, Martínez-San Millán J, Escribano J, González B, López-Guerra JL. *Randomized Phase III Trial of Prophylactic Cranial Irradiation With or Without Hippocampal Avoidance for Small-Cell Lung Cancer (PREMER): A GICOR-GOEC-SEOR Study*. J Clin Oncol. 2021 Aug 11;JCO2100639. doi: [10.1200/JCO.21.00639](#). Epub ahead of print. PMID: 34379442.

Més informació

Departament de Comunicació de l'Hospital del Mar. Tel. 932483537.
dcollantes@hospitaldelmar.cat / comunicacio@hospitaldelmar.cat